

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-13

Vår referens

Susanna Milding
Utvecklingssamordnare
susanna.milding@malmo.se

Reviderad plan för arbetet mot islamofobi STK-2025-859

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 att anta Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism (§128).

Sedan Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism (STK-2022-1456) varit ute på remiss framgår det att båda planernas grundstruktur behöver förtydligas och ha samma grundstruktur. I samband med revideringen vill stadskontoret även utveckla planerna i enlighet med Riktlinjer för Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004).

Stadskontoret har tagit fram ett nytt förslag till Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Förslaget är att den reviderade versionen av planen ska gälla under åren 2026–2029. Den av kommunfullmäktige redan antagna Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism är fortsatt gällande fram till dess att ett nytt beslut fattats av kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsen arbetsutskott skickar, utan eget ställningstagande, förslag till plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism till berörda nämnder och helägda kommunala bolag med sista svarsdatum den 10 oktober 2025.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250623 Revidering av Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-06-23

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden
Fritidsnämnden
Funktionsstödsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
Kulturnämnden
Miljönämnden
Servicenämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden
Överförmyndarnämnden
Boplats Syd AB
Malmö Kommuns Parkerings AB
Malmö Leasing AB
Malmö Live Konserthus AB
Malmö Stadsteater AB
Minc i Sverige AB
MKB Fastighets AB
Parkeringsövervakning i Malmö AB
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 att anta Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism (§128). Planen antogs sedan kommunstyrelsen i oktober 2022 (STK-2022-950) beslutat att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram förslag till två handlingsplaner; en för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism och en för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

För att skapa ett effektivt och samlat arbete mot olika former av rasism så är utgångspunkten att stadens planer mot rasism ska ha samma grundstruktur. Efter att Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism antogs, så har Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism (STK-2022-1456) skickats på remiss till stadens nämnder och helägda bolag den 30 oktober 2024. Remissversionen av Plan mot afrofobi och antisvart rasism utgick då från samma grundstruktur som den redan antagna Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism.

Av remissyttrandena framgår att det finns behov av att förtydliga planernas struktur, särskilt vad gäller ansvarsfördelning och målsättningar, för att skapa förutsättningar för ett effektivt genomförande. Stadskontoret ser också ett behov av att utveckla strukturens utformning i linje med Malmö stads riktlinjer för styrdokument (STK-2014-

1004). Med bakgrund i detta har en ny version av Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism tagits fram och som föreslås gälla för perioden 2026 till 2029. Under remisstiden planerar stadskontoret att på nytt involvera Malmöbor och civilsamhälle i utvecklandet av planen. Detta sker genom ett öppet samråd i under hösten 2025.

Den nuvarande planen mot islamofobi och antimuslimsk rasism är fortsatt giltig fram till dess att kommunfullmäktige fattat ett nytt beslut. Det innebär att arbetet enligt den antagna planen ska fortsätta tills vidare. Nedan redovisas stadskontorets bedömningar som legat till grund för de större förändringar som föreslås av planen.

Stadskontorets bedömning

Utifrån behov som påtalats av remissinsatsernas synpunkter och yttranden i relation till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism, förslår stadskontoret flertalet förändringar. Nedan redovisas stadskontorets bedömningar som legat till grund för de större förändringar som föreslås i Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism.

Förtydligad ansvarsfördelning

I remissinsatsernas yttranden gällande Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism framgår att det önskas ett förtydligande av vad som förväntas av nämnderna och de helägda kommunala bolagens arbete inom ramen för planen. Det önskas även förtydligande av kommunstyrelsens samordningsansvar och målsättningar i arbetet. Stadskontoret ser att liknande förändring i Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism skulle bidra till en ökad transparens och konkretion av arbetet framåt. Stadskontoret föreslår därför en ny struktur för ansvarsfördelning:

- **Kommunfullmäktige** beslutar om Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism och sätter därmed målen för stadens arbete.
- **Kommunstyrelsen** har det övergripande ansvaret att samordna, stödja och följa upp arbetet i enlighet med kommunfullmäktiges målsättningar.
- **Samtliga nämnder och helägda kommunala bolag** ansvarar för att ta fram egna handlingsplaner och utveckla arbetet inom sina respektive verksamhetsområden. Stadens nämnder och helägda bolag ska även arbeta med delaktighetsprocesser för Malmöbor och vid behov delta vid årliga tematiska samråd.

Förtydligad målstruktur

I enlighet med Riktlinjer för utformning av Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004) ska planerande styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige innehålla

övergripande mål som gäller för hela kommunen eller för delar av dess verksamhet. De dokument som räknas som planerande på kommunfullmäktigenivå är program och plan. I dessa dokument ska det finnas en målkedja som består av inriktningsmål och resultatmål.

I det aktuella förslaget till Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism föreslår stadskontoret att de tidigare strategiska arbetsområdena ersätts av inriktningsmål med tillhörande resultatmål. Resultatmålen är framtagna för att konkretisera arbetet och visa vilka metoder som ska bidra till inriktningsmålens uppfyllande. Det är däremot varje nämnd och helägt bolags ansvar att själva identifiera och besluta om metod och ytterligare insatser som behövs för att bidra till inriktningsmålens uppfyllande.

De fem strategiska arbetsområdena i den redan antagna Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism:

1. Ökad kunskap om islamofobi och antimuslimsk rasism i Malmö
2. Dialog och inkludering
3. Kraftsamling mot islamofobi och antimuslimsk rasism i samhället i stort
4. Särskilt fokus på målgruppen barn och unga
5. Kommunikation av Malmö stads arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism

Stadskontoret föreslår i det reviderade förslaget att de strategiska arbetsområdena omarbetats till fem inriktningsmål. Förslagna inriktningsmål har utformats med utgångspunkt i de synpunkter som inkommit genom remissförfarandet. Inriktningsmålen preciseras genom resultatmål som konkretiserar ansvarsfördelningen och anger exempel på åtgärder som bidrar till uppfyllelse. Resultatmålen utgår även dessa från behov som lyfts av remissinstanserna

De föreslagna inriktningsmålen är följande:

1. Malmö stad har god kunskap om uttryck och konsekvenser av islamofobi och antimuslimsk rasism i det lokala sammanhanget
2. Malmö stad har stärkt medarbetares och förtroendevaldas kunskap om islamofobi och antimuslimsk rasism
3. Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer
4. Malmö stad främjar trygga uppväxtvillkor och ökat inflytande för barn och unga
5. Malmö stad driver ett normförändrande arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism i samhället i stort

Stadskontoret föreslår att arbetsområdet kommunikation tas bort som ett fristående arbetsområde och att kommunikationsinsatser i stället integrerats som en röd tråd genom hela genomförandet av planen.

Nämnder och helägda bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet

I den idag gällande Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism framgår att

nämnder och styrelser vid behov ska ta fram och administrera mer detaljerade aktivitetsplaner för arbetet. För att tydliggöra ansvarsfördelningen och skapa bättre förutsättningar för uppföljning av arbetet, föreslås att nämnderna och de helägda kommunala bolagen ska anta egna handlingsplaner kopplade till planen. En handlingsplan fungerar som ett konkret verktyg som beskriver vilka aktiviteter som ska genomföras, vem som ansvarar för vad och hur uppföljningen ska ske.

Den föreslagna ansvarsstrukturen innebär att stadens nämnder och kommunala helägda bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet utifrån planens föreslagna inriktningsmål och resultatmål. Att varje nämnd och bolag tar fram en egen handlingsplan skapar en gemensam inriktning för arbetet inom den specifika verksamheten och tydliggör på ett transparent sätt vad Malmöbor kan förvänta sig av insatserna.

För att förtydliga vad arbetet med nämnd- och bolagsspecifika handlingsplaner innebär så har ett vägledande avsnitt för arbetet med att ta fram handlingsplaner lagts till i planen. Handlingsplanerna ska utgå från följande:

- Varje nämnd och helägt kommunalt bolag ska under det första året (2026) ta fram en handlingsplan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism. Handlingsplanen ska gälla under planens giltighetstid 2026-2029.
- Handlingsplanerna ska baseras på planens inriktningsmål och resultatmål, samt anpassas till respektive verksamhetsuppdrag. Det är upp till varje verksamhet att planera hur och när arbetet ska genomföras för att uppnå kommunfullmäktiges satta inriktningsmål.
- Planens resultatmål är verktyg för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål och lägger en gemensam riktning i stadens arbete. Det är upp till varje nämnd och helägt kommunala bolag att besluta om ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande. Det är upp till varje nämnd och helägt kommunalt bolag att besluta om tvärsektoriella samarbeten och ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande.
- I handlingsplanen ska det framgå hur man arbetar med intern och extern kommunikation av arbetet som sker inom ramen för planen.
- Handlingsplanen ska med fördel kopplas an till redan befintliga strukturer och arbetssätt för att lägga grunden för ett långsiktigt arbete mot rasismen.
- Ett barnrättsperspektiv och ett intersektionellt perspektiv ska särskilt uppmärksammas inom de åtgärder som formuleras.

- Malmöbor ska inkluderas och göras delaktiga i arbetet. Deras perspektiv ska präglade både planering och genomförande av insatserna.
- Handlingsplanerna kan vid behov revideras under planens giltighetstid.

Förändrad uppföljningsstruktur

I den nu antagna Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism framgår att uppföljning ska ske inom den ordinarie uppföljningen. I enlighet med Riktlinjer för utformning av Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004) så ska planering och uppföljning av det arbete som kommuncentrala program och planer reglerar skötas utanför den ordinarie budget- och uppföljningsprocessen. I förslaget till reviderad version av planen föreslår stadskontoret att uppföljning av arbetet ska genomföras årligen, men utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess. Uppföljningen sker separat men kommer att planeras i tidsmässig anslutning till den ordinarie uppföljningsprocessen.

År 2026

Uppföljning fokuserar på att samtliga nämnder och helägda kommunala bolag antagit handlingsplaner.

År 2027–2028

En årlig uppföljning genomförs av nämnderna och bolagens arbete i relation till kommunfullmäktiges satta inriktningsmål. Uppföljningen redovisas i en separat rapport varje år.

År 2029

En sammanfattande uppföljning görs av hela planperioden. Uppföljningen fokuserar på stadens samlade arbete och vilka resultat som uppnåtts under planens giltighetstid.

Förhållandet mellan stadens policy för mänskliga rättigheter och planer mot rasism

I remissyttrandena framgår en önskan om att tydliggöra kopplingen mellan Malmö stads Planer mot rasism och Policy för mänskliga rättigheter. I det nya förslaget till plan har stadskontoret utvecklat och förtydligat kopplingen mellan styrdokumenten med utgångspunkt i Riktlinjer för Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004). Där förklaras skillnaden mellan två typer av dokument: planerande dokument, som exempelvis planer, handlar om framtida mål och åtgärder. Reglerande dokument, som policies och riktlinjer, beskriver hur verksamheten ska bedrivas i det dagliga arbetet.

Stadens Policy för mänskliga rättigheter är ett reglerande dokument som slår fast grundprinciperna för hur Malmö stad ska arbeta för mänskliga rättigheter i all verksamhet. Planer, som till exempel Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism, används för att förstärka arbetet inom ett specifikt område. Planen är alltså ett förtydligande och en förstärkning av det arbete som redan styrs av policyn för

mänskliga rättigheter. Skillnaden är att kommunfullmäktige genom en plan pekar ut ett särskilt utvecklingsområde, vad som ska uppnås och hur arbetet ska organiseras för att nå målen. Målen syftar till att förstärka och utveckla arbetet inom det utpekade området – i detta fall arbetet mot afrofobi och antisvart rasism.

Att kommunfullmäktige beslutat om en särskild plan innebär att ett utvecklingsområde har pekats ut, men arbetet ska fortfarande utgå från grundprinciperna i Policyn för mänskliga rättigheter. Det rättighetsbaserade arbetssättet gäller därmed även för arbetet med planer mot rasism.

Förändrad giltighetstid

Då förslaget är att Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism ska revideras så föreslås även dess giltighetstid att ändras till 2026-2029. Den redan nu antagna planen mot islamofobi och antimuslimsk rasism är fortsatt giltig fram till dess att kommunfullmäktige beslutat annat.

Förslag till budget för arbetet

Stadskontorets förslag är att särskilda medel för arbetet ska fördelas i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i samband med att planen först antogs (§128). Förslaget är därmed att särskilda medel årligen tilldelas stadskontoret för samordning och uppföljning av arbetet. Pedagogisk inspiration (PI) på grundskoleförvaltningen föreslås tilldelas årliga medel för att förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och mot rasism. Övriga nämnder och styrelser föreslås genomföra arbetet inom ramen för ordinarie budget.

Förslag till ny plan skickas på remiss

Nytt förslag till Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism föreslås skickas på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. Under remissförfarandet kommer stadskontoret att hålla ett öppet samråd tillsammans med Malmöbor och civilsamhällesaktörer under hösten 2025.

Frågor till remissinstanser

Nämnder och helägda bolag ombeds kommentera förslaget utifrån följande frågor:

1. Hur ställer sig er nämnd/bolag till föreslagen förändring av ansvars- och målstruktur?
2. Hur ställer sig er nämnd/bolag till förslaget om att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram en handlingsplan för arbetet?
3. Hur ser er nämnd/bolag på föreslagen uppföljningsstruktur för arbetet?
4. Har er nämnd/bolag några andra synpunkter som ni vill lyfta?
5. Hur bedömer er nämnd/bolag möjligheten att bidra i arbetet utifrån föreslagen plan?

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör